

קורס מספר 290.3431: מיומנויות בין אישיות-הכנה לעולם העבודה

התכנית הגנרית, שנה ד'

סמסטר ב', תשע"ד 2014/2015

יום א' 8-10

מרצות: ד"ר הדס גולדבלט, ד"ר אפרת זגן, ד"ר אורית כהן-קסטל, גב' דלית וילהלם

רקע: השתלבות טובה בעולם העבודה היא משאת נפשו של כל בוגר טרי עם סיום לימודיו האקדמיים. המעבר מתפקיד הסטודנט לתפקיד עובד המועסק בארגון הוא מאתגר. חוקרים מגדירים מעבר זה כמשבר התפתחותי. מחקרים על שנת העבודה הראשונה של אנשי צוות העוסקים בסייעוד הראו, כי הכנה מתאימה הקלה את הכניסה לעבודה וסייעה במניעת שחיקה וחווית 'הלם המעבר' (transition shock). לדוגמה, במחקרים שנעשו בארצות הברית נמצא, שבמהלך שנת העבודה הראשונה בין 61%-33% מהאחיות החליפו את מקום העבודה. ממצאים אלו יוחסו ליהלם מעבר' (Advisory Committee on Health Human Resources, 2002).

מטרות הקורס

במסגרת הקורס נעסוק בסוגיות הקשורות למעבר מעולם הלימודים האקדמיים לעולם העבודה. נתנסה בכלים שונים להתמודדות יעילה עם האתגרים הקשורים לתהליך הכניסה לעולם העבודה של בוגרי סיעוד.

נושאי הקורס

עבודה רגשית

- ✓ עבודה רגשית וויסות אישי של צוות סיעודי
- ✓ הלם המעבר (transition shock)
- ✓ שחיקה ותשישות חמלה (compassion fatigue)
- ✓ בריונות (bullying) ואלימות כלפי צוות הסיעוד
- ✓ חוללות עצמית (self-efficacy) וצמיחה אישית

פיתוח קריירה

- ✓ כשירויות בסייעוד (competence)
- ✓ זהות והשקפת עולם מקצועית
- ✓ מה המשמעות של קריירה בסייעוד
- ✓ חזון אישי

דרכי למידה

- ✓ דיונים משותפים
- ✓ תרגילים במחלקה של האימון המתקדם, כמו למשל אבחון מחלקתי, ניתוח יחסים בין אנשי צוות, והתבוננות בתהליכים תוך-אישיים וניתוחם.
- ✓ משחקי למידה ופעילויות קבוצתיות דינמיות

חובות הסטודנטים בקורס ומרכיבי הציון בקורס:

1. נוכחות חובה והשתתפות בשיעורים - 20%
2. הגשת תרגילים במהלך הקורס - 40%
3. עבודה מסכמת (ההנחיות לתרגיל יימסרו בנפרד ויופיעו באתר הלמידה המתוקשבת של הקורס) - 40%

מערך השיעורים

פעילויות מלוות לקורס	נושא השיעור	תאריך	שיעור מס'
	פתיחה, היכרות	15.3	.1
	המחלקה שלי – הלם המעבר	22.3	.2
	גבולות אישיים ומקצועיים	29.3	.3
תרגיל 1 – קווים אדומים			פסח
תרגיל 2 – בריונות	אסרטיביות = איך מסדר מרחב מחיה מודע לגבולות, שיח אסרטיבי,	12.4	.4
	מודעות לבריונות ואלומות בסייעוד והתמודדות עמה	19.4	.5
	שחיקה ותשישות חמלה עבודה רגשית וויסות אישי	26.4	.6
	חוללות עצמית וצמיחה אישית	3.5	.7
	כשירויות בסייעוד	10.5	.8
תרגיל 3 - כשירויות	פיתוח קריירה	17.5	.9
	-		שבועות
	פגישה עם בוגרים	31.5	.10
תרגיל 4- פיתוח חזון אישי	זהות והשקפת עולם מקצועית	7.6	.11
תרגיל 5 – תיק עבודות אישי	סיום	14.6	.12

רשימת מקורות ביבליוגרפים לפי הנושאים שנזונו בהם בקורס

עבודה רגשית וויסות אישי של צוות סיעודי

- Bolton, S. (2001). Changing faces: nurses as emotional jugglers. *Sociology of Health & Illness*, 23(1), 85-100.
- Huynh, T., Alderson, M., & Thompson, M. (2008). Emotional labour underlying caring: an evolutionary concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 64(2), 195-208.

הלם המעבר (transition shock)

- Duchscher, J. B. (2008). A process of becoming: The stages of new nursing graduate professional role transition. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 39(10), 441-450.
- Duchscher, J. E. B. (2009). Transition shock: the initial stage of role adaptation for newly graduated Registered Nurses. *Journal of advanced nursing*, 65(5), 1103-1113.

חוללות עצמית (self-efficacy) וצמיחה אישית

- Evers, W., Tomic, W., & Brouwers, A. (2001). Effects of aggressive behavior and perceived self-

efficacy on burnout among staff of homes for the elderly. *Issues in Mental Health Nursing*, 22(4), 439-454.

Zulkosky, K. (2009, April). Self efficacy: a concept analysis. *Nursing Forum*, Vol. 44, No. 2, pp. 93-102. Blackwell Publishing Inc.

שחיקה

טסלר, ר. (2009). רגשות ושחיקה בקרב צוות הסייעוד במחלקות האשפוז כמשתנים מתווכים בקשר בין מנהיגות לאקלים שירות פסיכולוגי (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה, חיפה.

Lavoie-Tremblay, M., O'Brien-Pallas, L., Gélinas, C., Desforges, N., & Marchionni, C. (2008). Addressing the turnover issue among new nurses from a generational viewpoint. *Journal of Nursing Management*, 16, 724–733. doi: 10.1111/j.1365-2934.2007.00828.x

Lavoie-Tremblay, M., Wright, D., Desforges, N., Gélinas, C., Marchionni, C., & Drevniok, U. (2008). Creating a healthy workplace for new-generation nurses. *Journal of Nursing Scholarship*, 40, 290–297. doi 10.1111/j.1547-5069.2008.00240.x

Beecroft, P.C., Dorey, F., & Wenten, M. (2008). Turnover intention in new graduate nurses: A multivariate analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 62, 41–52. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04570.x

בריונות (bullying) ואלימות כלפי צוות הסייעוד

Chapman, R., Styles, I., Perry, L., & Combs, S. (2010). Nurses' experience of adjusting to workplace violence: A theory of adaptation. *International Journal of Mental Health Nursing*, 19, 186–194 doi: 10.1111/j.1447-0349.2009.00663.x

Drach-Zahavi, A., Goldblatt, H., Granot, M., Hirshmann, S., & Kostinsky, H. (2011). Control: Patients' aggression in psychiatric settings. *Qualitative Health Research*, 22, 43-53. doi: 10.1177/1049732311414730

Drach-Zahavy, A., & Trogan, R. (2013). Opposites attract or attack? The moderating role of diversity climate in the team diversity–interpersonal aggression relationship. *Journal of Occupational Health Psychology*, 18, 449–457. doi: 10.1037/a0033989

McKenna, B. G., Smith, N. A., Poole, S. J., & Coverdale, J. H. (2003). Horizontal violence: experiences of registered nurses in their first year of practice. *Journal of Advanced Nursing*, 42, 90–96.

Yildirim, D. (2009). Bullying among nurses and its effects. *International Nursing Review*, 56, 504–511. doi: 10.1111/j.1466-7657.2009.00745.x

כשירויות בסייעוד

Cowana, D. T., Wilson-Barnett, D. J., Norman, I. J., & Murrells, T. (2008). Measuring nursing competence: Development of a self-assessment tool for general nurses across Europe. *International Journal of Nursing Studies*, 45, 902–913. doi:10.1016/j.ijnurstu.2007.03.004

Hanley, E., & Higgins, A. (2005). Assessment of clinical practice in intensive care: A review of the literature. *Intensive and Critical Care Nursing*, 21, 268–275. doi:10.1016/j.iccn.2004.10.003

Liu, M., Kunaiktikul, W., Senaratana, W., Tonmukayakul, O., & Eriksen, L. (2007). Development of competency inventory for registered nurses in the people's Republic of China: Scale development. *International Journal of Nursing Studies*, 44, 805–813. doi:10.1016/j.ijnurstu.2006.01.010

Harding, A. D., Walker-Cillo, G. E., Duke, A., Campos, G. J., & Stapleton, S. J. (2013). A framework for creating and evaluating competencies for emergency nurses. *Journal of Emergency Nursing*, 39(3), 252-264

מה המשמעות של קריירה בסייעוד

Chamblee, T. B., Dale, J. C., Drews, B., Spahis, J., & Hardin, T. (2015). Implementation of a Professional Portfolio: A Tool to Demonstrate Professional Development for Advanced Practice. *Journal of Pediatric Health Care*, 29(1), 113-117.

Williams, M., & Jordan, K. (2007). The nursing professional portfolio: a pathway to career development. *Journal for nurses in professional development*, 23(3), 125-131.

Dale, J. C., Drews, B., Dimmitt, P., Hildebrandt, E., Hittle, K., & Tielsch-Goddard, A. (2013). Novice to expert: the evolution of an advanced practice evaluation tool. *Journal of Pediatric Health Care*, 27(3), 195-201.

תרגילים

1. תרגיל מספר 1 – קווים אדומים

- בחרי/י סיטואציה בה היית שותף/ה או שצפית בה, ואת/ה תופס אותה כ"חציית קו אדום" {שלא היית רוצה שתקרה לי או לסובבים אותי (צוות, חולים, משפחות)}
- תארי/י את הסיטואציה:
 - א. פירוט של העובדות שמתארות את ההתרחשות
 - ב. מה היו התחושות והמחשבות שעלו לי בזמן האירוע
 - ג. באיזה אופן התנהגתי
 - ד. באיזה אופן התנהגו שאר המשתתפים
- בהסתכלות על הסיטואציה כיום, מה לדעתך היו הבעיות המרכזיות
- מה הוא הקו האדום שנחצה ובאיזה אופן
- תובנות מרכזיות לאחר הניתוח היום
- הגשה בשני עמודים

2. תרגיל מספר 2 – בריונות בסייעוד

- בחרי/י סיטואציה בה היית שותף/ה, ואת/ה תופס אותה כמעשה בריונות של איש צוות בסייעוד כלפיך
- תארי/י את הסיטואציה:
 - ה. פירוט של העובדות שמתארות את ההתרחשות
 - ו. מה היו התחושות והמחשבות שעלו לי בזמן האירוע
 - ז. באיזה אופן התנהגתי
 - ח. באיזה אופן התנהגו שאר המשתתפים
- בהסתכלות על הסיטואציה כיום, מה לדעתך היו הבעיות המרכזיות
- באיזה אופן יכולתי להביא את המקום האסרטיבי שלי
- תובנות מרכזיות לאחר הניתוח היום
- הגשה בשני עמודים

3. תרגיל מספר 3 – כשירויות בסייעוד

- בחרי/י את אחד מכלי האבחון של כשירויות בסייעוד והכני/י אותו לאבחון במחלקה.
- תני/י רציונאל לבחירה הספציפית של כלי האבחון
- צפה/י במחלקה, ראיני/י צוות ומלא/י את כלי האבחון
- יש להגיש את המסקנות ב 2 עמודים

4. תרגיל מספר 4 – פיתוח חזון אישי

- בחרי את אחד מהכלים לפיתוח חזון שנמצאים באתר הקורס
- הכני לעצמך סדרת שאלות שיכולות לכוון את עצמך בכתיבת חזון אישי
- כתובי את החזון האישי שלך (עד עמוד אחד)
- כתובי תוכנית פעולה לביצוע החזון תוך שאת/ה חושבים על תהליך ההתפתחות המקצועית שאתם מתכננים לעצמכם (עד עמוד אחד)

5. תרגיל מספר 5 – פורטפוליו (תיק עבודות) אישי כהכנה למסלול קריירה

- בחרי את אחד המודלים של הכנת תיק עבודות על כישוריך ויכולותיך המקצועיים (פורטפוליו)
- אסו/י עדויות המתארות אל המקצועיות שלך וההתפתחות המקצועית
- הגשי את תיק העבודות (2 עמודים +נספחים)